

การวิเคราะห์ความสำคัญของภาพประกอบหนังสือแบบเรียน
ที่มีต่อนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย

(An Analysis of The Significance of Text-book
Illustrations to the 1 - 4 Elementary Grade Pupils in Thailand)

โดย

นางสาวสุนันท์ จุฑะศรี ค.บ.,พ.ม.

005814

วิทยานิพนธ์

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญาโท
ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
แผนกโสตทัศนศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๕

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนประกอบการศึกษา
ตามระเบียบวิธีตามหาบัณฑิต

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

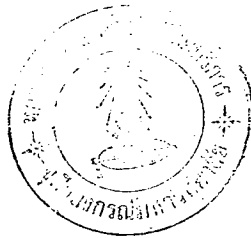
อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย อาจารย์สุภร สุวรรณาศรัย

วันที่ ๒ เดือน..... พ.ศ. ๒๕๐๙

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะวิเคราะห์ความสำคัญของภาพประกอบหนังสือแบบเรียนที่มีคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นในประเทศไทย มีวิธีการดำเนินการแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทที่ ๑ เป็นการทดสอบหาคุณลักษณะที่เด็กเลือกสำหรับภาพประกอบหนังสือแบบเรียน ของนักเรียนชั้นประถมตอนต้นในประเทศไทยโดยสร้างแบบทดสอบขึ้นวิจัย ประเภทที่ ๒ เป็นการทดสอบเปรียบเทียบภาพประกอบหนังสือแบบเรียนที่ผลิตในประเทศไทย แบบทดสอบได้จากภาพประกอบหนังสือแบบเรียนต่าง ๆ ที่ใช้ในปัจจุบัน การทดสอบทั้ง ๒ ประเภทนี้ ใช้ประชากร จำนวน ๑๐๐ คน ทั้งเพศหญิงและเพศชายจากโรงเรียนต่าง ๆ ๕ ประเภท คือ โรงเรียนสาธิต โรงเรียนเทศบาล โรงเรียนในโครงการปรับปรุง โรงเรียนส่วนจังหวัดพระนครและโรงเรียนราษฎร์ ผลที่ได้นำมาคิดเป็นจำนวนร้อยละ หาค่า โคล - สแควร์และแผนภูมิประกอบ ผลของการวิจัยสรุปแยกประเภทได้ดังนี้ ประเภทที่ ๑ ปรากฏว่าคุณลักษณะภาพที่นักเรียนสนใจมากที่สุดได้แก่ ภาพเขียนขยายที่สร้างจินตนาการ สีควรมีหลายสีและเป็นสีที่ใกล้เคียงธรรมชาติ และขนาดที่ใช้ในหนังสือแบบเรียน จะต้องมีความชัดเจนสำหรับประเภทที่ ๒ ปรากฏว่าแบบเรียนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ แบบเรียนของไทยวัฒนาพานิชได้รับการเลือกมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะภาพประกอบนี้ส่วนมากเป็นภาพ แบบเขียนขยายมีหลายสีและมีขนาดใหญ่ ซึ่งตรงกับการวิจัยในประเภทที่ ๑ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยนี้ คือ หนังสือแบบเรียนที่ใช้อยู่ยังต้องได้รับการแก้ไขอีกมากในด้าน สี และขนาดของภาพ สำหรับลักษณะของภาพนั้นจัดว่าสร้างตรงกับหลักเกณฑ์ที่วิจัยได้แล้ว ควรมีการควบคุมในการผลิตแบบเรียนด้วย.

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การวิเคราะห์ความสำคัญของภาพประกอบ
หนังสือแบบเรียนที่มีคือนักเรียนชั้นประถมตอนต้นในประเทศไทย" (An Analysis of
The Significance of Text-book Illustration to the 1 - 4
Elementary Grade Pupils in Thailand) ผู้เขียนสามารถดำเนินงานไปด้ว
ความเรียบร้อยและสำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์ สุภ
สุวรรณศรัย อาจารย์ที่ปรึกษาและความคุมวิจัย และอาจารย์ไขแสง สุชะวัชนะ ใน
การให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขสิ่งบกพร่องเสมอมา ซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้
๗ ๕๕

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ใหญ่และครูใหญ่
ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสายน้ำทิพย์ โรงเรียนเทศบาล
วัดจันทร์สโมสร โรงเรียนวัดโสมนัส โรงเรียนนิธิปริปัญญา และอาจารย์ สุภากร
ราชากิจ ที่ให้ความช่วยเหลือในการทดสอบ รวมทั้งบริษัทไทยวัฒนาพานิช จำกัด
อาจารย์ สิงห์โต ปุกหุด และสำนักพิมพ์ดีการต้า ที่ได้แบบเรียนมาใช้ในการทดสอบ
จึงขอขอบพระคุณมา ๗ ๕๕ ด้ว.

สุนันท์ จูทะศร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
รายการตารางประกอบ	จ
รายการแผนภูมิประกอบ	ฉ

บทที่

๑. บทนำ	๑
มอเหตุจูงใจในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้	๑
ปัญหาและความสำคัญของปัญหา	๔
ความมุ่งหมายทั่วไป	๕
ความมุ่งหมายเฉพาะ	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๖
วิธีดำเนินงานการวิจัย	๗
ความจำกัดของการวิจัย	๘
๒. การวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	๙
๓. การศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๔
๔. วิธีดำเนินงานและรวบรวมข้อมูล	๓๓
๕. การวิเคราะห์และผลของการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๓
๖. ผลของการวิจัยและการอภิปรายผลของการวิจัย	๕๕
๗. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๕๘
บรรณานุกรม	๑๐๖
ภาคผนวก	๑๐๖

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. เปรียบเทียบการเลือกภาพชุดที่ ๑ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔	๔๓
๒. เปรียบเทียบการเลือกภาพชุดที่ ๒ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔	๔๔
๓. เปรียบเทียบการเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ก) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ .	๔๕
๔. เปรียบเทียบการเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ข) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ .	๔๖
๕. เปรียบเทียบการเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ค) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ .	๔๗
๖. เปรียบเทียบการเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ง) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ .	๔๘
๗. การเลือกภาพชุดที่ ๑ แยกตามระดับอายุ	๔๙
๘. การเลือกภาพชุดที่ ๑ แยกตามระดับอายุโดยการหาค่า X^2	๕๐
๙. การเลือกภาพชุดที่ ๒ แยกตามระดับอายุ	๕๑
๑๐. การเลือกภาพชุดที่ ๒ แยกตามระดับอายุโดยการหาค่า X^2	๕๓
๑๑. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ก) แยกตามระดับอายุ	๕๔
๑๒. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ก) แยกตามระดับอายุโดยการหาค่า X^2	๕๕
๑๓. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ข) แยกตามระดับอายุ	๕๖
๑๔. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ข) แยกตามระดับอายุโดยการหาค่า X^2	๕๗
๑๕. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ค) แยกตามระดับอายุ	๕๘
๑๖. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ค) แยกตามระดับอายุโดยการหาค่า X^2	๕๙
๑๗. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ง) แยกตามระดับอายุ	๖๐
๑๘. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ง) แยกตามระดับอายุโดยการหาค่า X^2	๖๒
๑๙. การเลือกภาพชุดที่ ๑ แยกตามเพศ	๖๓
๒๐. การเลือกภาพชุดที่ ๑ แยกตามเพศโดยการหาค่า X^2	๖๔
๒๑. การเลือกภาพชุดที่ ๒ แยกตามเพศ	๖๕
๒๒. การเลือกภาพชุดที่ ๒ แยกตามเพศโดยการหาค่า X^2	๖๖

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๒๓. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ก) แยกตามเพศ	๒๗
๒๔. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ก) แยกตามเพศโดยการหาค่า X^2	๒๘
๒๕. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ข) แยกตามเพศ	๒๘
๒๖. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ข) แยกตามเพศโดยการหาค่า X^2	๓๐
๒๗. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ค) แยกตามเพศ	๓๑
๒๘. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ค) แยกตามเพศโดยการหาค่า X^2	๓๒
๒๙. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ง) แยกตามเพศ	๓๓
๓๐. การเลือกภาพชุดที่ ๓ (ชุด ง) แยกตามเพศโดยการหาค่า X^2	๓๔
๓๑. เปรียบเทียบการเลือกภาพจากหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๘	๓๕
๓๒. ร้อยละและลำดับที่ของการเลือกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๓๗
๓๓. ร้อยละและลำดับที่ของการเลือกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๔๐
๓๔. ร้อยละและลำดับที่ของการเลือกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๔๑
๓๕. ร้อยละและลำดับที่ของการเลือกภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๔๒

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
๑. เปรียบเทียบการเลือกภาพจากหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๓๕
๒. เปรียบเทียบการเลือกภาพจากหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๔๓
๓. เปรียบเทียบการเลือกภาพจากหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๔๕
๔. เปรียบเทียบการเลือกภาพจากหนังสือแบบเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๔๘